

YFHS: ความก้าวหน้าที่ทำนาย

โดย ยุพา พูนขำ

(วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒)

Youth Friendly Health Services (YFHS) สำคัญอย่างไร

เนื่องจากการเจ็บป่วยและเสียชีวิตอันเนื่องมาจากปัญหาสุขภาพและอนามัยการเจริญพันธุ์ในวัยรุ่นและเยาวชนส่วนมากเป็นเรื่องที่สามารถป้องกันได้ หากมีการใช้กลยุทธ์ให้วัยรุ่นเข้าถึงและใช้บริการสุขภาพและอนามัยการเจริญพันธุ์ แต่ประชากรกลุ่มนี้มักเข้าไม่ถึงบริการและไม่ไปใช้บริการที่สถานบริการของรัฐด้วยเหตุผลหลายประการ เช่น วัยรุ่นไม่รู้ข้อมูลแหล่งให้บริการ สถานบริการไกลบ้าน และโรงเรียน การเดินทางและเวลาให้บริการไม่สะดวกสำหรับวัยรุ่น และผู้ให้บริการไม่มีความเป็นมิตรและชอบตัดสินวัยรุ่น ทำให้วัยรุ่นมีปัญหาที่สะสมและกลายเป็นปัญหาที่รุนแรงจนไม่สามารถแก้ไขได้

การจัดให้มีบริการอนามัยการเจริญพันธุ์สำหรับวัยรุ่นและเยาวชนเป็นประเด็นสำคัญที่มีการกล่าวถึงในการประชุม ICPD ปี 2537 ที่กรุงไคโร ประเทศอียิปต์ และการประชุมระหว่างประเทศที่สำคัญในหลายเวที และมีความชัดเจน ในเชิงการดำเนินการ เมื่อ WHO ได้จัดการประชุม Global Consultation on Adolescent Friendly Health Services ณ กรุงเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส เมื่อปี พ.ศ. 2544 และการประชุม WHO Advisory Group Meeting พ.ศ. 2545 ซึ่งได้กำหนดคุณลักษณะของบริการที่เป็นมิตรกับวัยรุ่นและเยาวชนเพื่อเป็นกรอบให้ประเทศสมาชิกจัดทำมาตรฐาน YFHS และต่อมาองค์การระหว่างประเทศจึงเร่งรัดให้ประเทศสมาชิกลงทุนพัฒนาศักยภาพสถานบริการให้จัดบริการ YFHS และ WHO ได้สนับสนุนวิชาการแก่ประเทศสมาชิกดำเนินการเรื่องดังกล่าว เพื่อเร่งรัดการจัดบริการ YFHS ให้ครอบคลุมมากขึ้น เพื่อป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดต่อ HIV/AIDS การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ และปัญหาสุขภาพอื่นๆ ให้ได้ตามเป้าหมาย (WHO, 2005) และขณะนี้ WHO และ UNFPA ให้การสนับสนุนประเทศไทยจัดทำ National Standard เรื่อง YFHS

สำหรับกรมอนามัยได้กำหนดให้มีประเด็นยุทธศาสตร์ลดปัจจัยเสี่ยงวัยรุ่นและวัยรุ่น จึงสนับสนุนการพัฒนา YFHS มาอย่างต่อเนื่อง โดยจัดทำโครงการ “โครงการส่งเสริมการจัดบริการสุขภาพและอนามัยการเจริญพันธุ์สำหรับวัยรุ่น ” รองรับตั้งแต่ปี 2552 และมีแผนขยายความครอบคลุมสถานบริการของรัฐให้ได้ร้อยละ 80 ภายในปี 2556 และมีการจัดทำมาตรฐาน YFHS ร่วมกับกรมควบคุมโรคและภาคีเครือข่าย โดยคาดหวังให้ มาตรฐานฯ นี้เป็นเครื่องมือสำหรับ สถานบริการใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพบริการให้เป็น YFHS เพื่อตอบสนองความต้องการของวัยรุ่นและเยาวชน ในพื้นที่รับผิดชอบให้มากขึ้น

YFHS มีลักษณะเป็นอย่างไร

Youth Friendly Health Services (YFHS) บริการสุขภาพที่เป็นมิตรกับวัยรุ่นและเยาวชน มีความหมายสั้น ๆ คือ บริการสุขภาพที่ตอบสนองความต้องการของวัยรุ่นและเยาวชน

WHO ได้สรุปคุณลักษณะ YFHS ประกอบด้วย

1. นโยบายที่เป็นมิตร *เป็นไปตามสิทธิของวัยรุ่นและเยาวชนในข้อกำหนดของสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิของเด็ก และคำประกาศต่างๆที่เกี่ยวข้อง *คำนึงถึงความต้องการพิเศษที่แตกต่างกันของกลุ่มประชากร รวมถึงกลุ่มประชากรที่ด้อยโอกาส ไม่มีการจำกัดบริการสุขภาพด้วยเหตุผลทางเพศ

ความทุกข์พลภาพ เชื้อชาติ ศาสนา หรืออายุ *ให้ความสนใจเป็นพิเศษในปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเพศ
 *รับรองความเป็นส่วนตัว และส่งเสริมความรับผิดชอบต่อตนเอง ดังนั้น วัยรุ่นและเยาวชนสามารถให้
 คำยินยอมการรักษาด้วยตนเองได้ *ให้บริการสุขภาพโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย หรือมีค่าใช้จ่ายที่วัยรุ่นและ
 เยาวชนสามารถจ่ายได้

2. กระบวนการให้บริการที่เป็นมิตร *การลงทะเบียนที่ง่ายและปกปิด รวมทั้งสามารถเก็บและ
 ค้นข้อมูลย้อนหลังได้ *ระยะเวลาการรับการรักษาสั้น และมีระบบส่งต่อที่รวดเร็ว (ในกรณีที่เป็น)
 *สามารถให้คำปรึกษาได้ทั้งในกรณีที่มีและไม่มีนัดหมาย

3. ผู้ให้บริการที่เป็นมิตร *มีสมรรถนะทางเทคนิคที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่นและเยาวชน และสามารถ
 ให้บริการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค รักษาและดูแลในส่วนที่เกี่ยวข้องตามสภาพแวดล้อมเป็นรายบุคคล
 *มีทักษะในการติดต่อสื่อสาร *มีแรงจูงใจและสิ่งผลักดัน *เข้าถึงง่าย ไว้วางใจได้ อุทิศเวลาให้กับผู้รับบริการ
 หรือผู้ป่วยอย่างเพียงพอ *ให้ความสนใจผู้รับบริการเป็นอย่างดี *ให้บริการทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน *ให้
 ข้อมูลและการสนับสนุนพร้อมทั้งเสนอทางเลือกให้วัยรุ่นและเยาวชนสามารถเลือกสิ่งที่ตรงกับความต้องการได้อย่างเหมาะสม

4. ทีมสนับสนุนบริการที่เป็นมิตร *เข้าใจและคำนึงถึงการให้บริการวัยรุ่นและเยาวชนแต่ละคน
 อย่างเท่าเทียมกัน *มีสมรรถนะ แรงจูงใจและการสนับสนุนที่ดี

5. สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก *สถานที่ตั้งอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย เดินทาง
 สะดวก และมีรูปแบบที่วัยรุ่นและเยาวชนต้องการ *เวลาเปิดบริการที่สะดวกเหมาะสมกับวัยรุ่นและ
 เยาวชน *สถานที่มีความเป็นส่วนตัวและไม่ทำให้สังคมและชุมชนมองในแง่ลบ *มีเอกสาร สื่อ สิ่งพิมพ์
 เพื่อให้ข้อมูลความรู้แก่ผู้รับบริการ

6. วัยรุ่นและเยาวชนมีส่วนร่วม *เพื่อให้ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับบริการและสิทธิของตน *เพื่อ
 กระตุ้นวัยรุ่นและเยาวชนให้เคารพสิทธิของผู้อื่น *เพื่อมีส่วนร่วมในการประเมินบริการรวมถึงประเมินสื่อ
 ให้ความรู้

7. มีการสื่อสารกับชุมชนและชุมชนมีส่วนร่วม *เพื่อส่งเสริมคุณค่าของบริการสุขภาพสำหรับ
 วัยรุ่นและเยาวชน *เพื่อกระตุ้นให้ครอบครัวและชุมชนสนับสนุนบริการ

8. การบริการเชิงรุกและสัมพันธ์กับบริการด้านอื่นโดยวัยรุ่นและเยาวชนในชุมชน เพื่อ
 เพิ่มความครอบคลุมและการเข้าถึงบริการ

9. การบริการที่เหมาะสมและครบวงจร *บริการด้านกาย จิต อารมณ์ สังคม และพัฒนาการ
 ของวัยรุ่นและเยาวชน *มีบริการดูแลสุขภาพครบวงจรรวมถึงบริการส่งต่อ *ลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น

10. การบริการสุขภาพที่มีประสิทธิภาพ *มีข้อมูลจากการศึกษาวิจัย และคู่มือในการปฏิบัติงาน
 *มีเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ และบริการพื้นฐานที่จำเป็น *มีกระบวนการปรับปรุงคุณภาพบริการ

11. การบริการที่มีประสิทธิภาพ *มีระบบบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารและข้อมูลค่าใช้จ่าย
 สำหรับแหล่งทรัพยากรต่างๆ *มีระบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร

จะพัฒนา YFHS อย่างไร

ขณะนี้กรมอนามัยประสานความร่วมมือกับกรมควบคุมโรค และภาคีเครือข่ายได้จัดทำมาตรฐาน
 บริการสุขภาพและอนามัยการเจริญพันธุ์สำหรับวัยรุ่นและเยาวชนขึ้น ซึ่งเป็นแนวคิด YFHS และนำไปให้

โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลศูนย์ และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ในสังกัดกรมอนามัย รวม 12 แห่ง ทดลองใช้ และขยายการใช้ต่อไปโครงการวิจัย วัยใส อนามัย ดี ดี ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก สปสช อีก 9 แห่ง ทำให้มีโรงพยาบาล YFHS รวมทั้งหมด 21 แห่ง (ดังรายชื่อข้างล่างนี้) สำหรับมาตรฐานฯ เมืองประกอบคือ

องค์ประกอบที่ 1. การบริหารจัดการ ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยที่ว่าด้วย วิสัยทัศน์และนโยบาย คณะทำงาน แผนงานและโครงการ การจัดเก็บข้อมูลบริการ การประชาสัมพันธ์ ภาควิชาการ การสนับสนุนและควบคุมกำกับ การประเมินผล

องค์ประกอบที่ 2. การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย และการสร้างความต้องการในการใช้บริการ ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยที่ว่าด้วย เครือข่ายผู้รับบริการ การประชาสัมพันธ์บริการและข้อมูลข่าวสาร เวทีประชาคม/เวทีสัญจร การจัดการบริการและกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพในองค์กรภาคีเครือข่ายและในชุมชน และการติดตามประเมินเพื่อพัฒนาการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย และเพิ่มการใช้บริการของกลุ่มเป้าหมาย

องค์ประกอบที่ 3. บริการที่ครอบคลุมความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยเกี่ยวกับบริการให้ข้อมูล /ความรู้ บริการให้การปรึกษา บริการการดูแลสุขภาพ ครอบคลุมความต้องการของวัยรุ่นและเยาวชน และระบบส่งต่อ

องค์ประกอบที่ 4. ระบบบริการที่มีประสิทธิภาพและเป็นมิตรต่อวัยรุ่นและเยาวชน ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 3 ประการคือ สถานที่และสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการใช้บริการของวัยรุ่นและเยาวชน ระบบ/ขั้นตอนการให้บริการที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน และการมีเครือข่ายการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบที่ 5. ผู้ให้บริการ ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยสำคัญ 2 ประการคือ มีการเสริมสร้างทัศนคติและความมุ่งมั่นในการให้บริการวัยรุ่นและเยาวชนแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในเครือข่ายโครงการทั้งภายในและภายนอกองค์กร และผู้ให้บริการมีความเป็นมิตร

ขณะนี้ กรมอนามัย ร่วมกับ กรมควบคุมโรค รวมทั้งเครือข่าย YFHS หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ UNFPA อยู่ระหว่างการปรับมาตรฐานฯ ดังกล่าวให้ครอบคลุมและสมบูรณ์มากขึ้น เพื่อเผยแพร่เป็น National Standard YFHS ต่อไป

ความก้าวหน้าเป็นอย่างไร

เนื่องจากกรมอนามัยมียุทธศาสตร์ลดปัจจัยเสี่ยงวัยรุ่นและวัยรุ่นและเยาวชนที่เอื้อต่อการป้องกันปัญหาอนามัยการเจริญพันธุ์ของหน่วยงานในระดับเขตและระดับจังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมเสี่ยงที่ทำให้เกิดการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น และการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ กรมอนามัยจึงมีนโยบายสนับสนุนให้ระดับจังหวัดมีแผนยุทธศาสตร์อนามัยการเจริญพันธุ์วัยรุ่นแบบบูรณาการ และการจัดการบริการ YFHS เป็นกลยุทธ์หนึ่งอยู่ภายใต้ยุทธศาสตร์ของจังหวัด โดยกำหนดเป้าหมายปี 2556 ไว้ว่า ให้ทุกจังหวัดมีแผนยุทธศาสตร์อนามัยการเจริญพันธุ์วัยรุ่นและเยาวชนแบบบูรณาการภายในปี 2556 และมีโรงพยาบาลของกระทรวงสาธารณสุขเข้าร่วมโครงการคือ มีการดำเนินการตามมาตรฐาน YFHS ร้อยละ 80 ของโรงพยาบาล สำหรับปีงบประมาณ 2552 กรมอนามัยได้สนับสนุนให้จังหวัดสุพรรณบุรี มหาสารคาม และพิษณุโลก เข้าร่วมโครงการทำให้มีจำนวนโรงพยาบาล YFHS ใน 3 จังหวัดเพิ่มขึ้นอีก

รายชื่อโรงพยาบาลที่มีการพัฒนาตามแนวทางมาตรฐาน YFHS มีดังนี้

1. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 1 กรุงเทพฯ
2. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 3 ชลบุรี
3. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 4 ราชบุรี
4. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 5 นครราชสีมา
5. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 6 ขอนแก่น
6. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี
7. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 10 เชียงใหม่
8. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 12 ยะลา
9. โรงพยาบาลมะการักษ์ อ.ท่ามะกา จ.กาญจนบุรี
10. โรงพยาบาลสันป่าตอง อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่
11. โรงพยาบาลลพบุรี
12. โรงพยาบาลสุรินทร์
13. โรงพยาบาลมหาสารคาม (งบ สปสช)
14. โรงพยาบาลมหาสารคามนครศรีธรรมราช (งบ สปสช)
15. โรงพยาบาลฉะเชิงเทรา (งบ สปสช)
16. โรงพยาบาลบ้านลาด จ.เพชรบุรี (งบ สปสช)
17. โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชจอมบึง อ.จอมบึง จ.ราชบุรี (งบ สปสช)
18. ศูนย์แพทย์ชุมชนท่าวังหิน อ.เมือง จ.อุบลราชธานี (งบ สปสช)
19. โรงพยาบาลปากพนัง อ.ปากพนัง จ.นครศรีธรรมราช (งบ สปสช)
20. โรงพยาบาลดำเนินสะดวก อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี (งบ สปสช)
21. โรงพยาบาลวาปีปทุม อ.วาปีปทุม จ.มหาสารคาม (งบ สปสช)
22. โรงพยาบาลรัฐใน จ.พิษณุโลก (เริ่มดำเนินการปี 2552)
23. โรงพยาบาลชุมชนใน จ.สุพรรณบุรี (เริ่มดำเนินการปี 2552)
24. โรงพยาบาลชุมชนใน จ.มหาสารคาม (เริ่มดำเนินการปี 2552)

มีต้นแบบให้ศึกษาดูงานหรือไม่

โรงพยาบาลต่าง ๆ ข้างต้นมีประสบการณ์และบทเรียนให้แลกเปลี่ยนเรียนรู้สำหรับสถานบริการที่ต้องการเริ่มต้น อย่างไรก็ตาม มีโรงพยาบาลบางแห่งที่พร้อมเป็นสถานที่ศึกษาดูงาน เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 3, 4, 5, 6, 7, 12 โรงพยาบาลบ้านลาด โรงพยาบาลสันป่าตอง และโรงพยาบาลมหาสารคาม และคาดว่าในระยะเวลาอันใกล้จะมีโรงพยาบาลต้นแบบเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถศึกษาดูงานในสถานบริการของเครือข่ายได้ด้วย

ความก้าวหน้าของเครือข่าย YFHS

แนวคิด YFHS มีการแปลงสู่การปฏิบัติในหลายรูปแบบและหลากหลายสถานที่ ทั้งในสถานบริการ สาธารณสุข ชุมชน โรงเรียน ห้างสรรพสินค้า คลินิกเอกชน หรือทาง internet เพื่อให้บริการเข้าถึง ประชากรเป้าหมายที่หลากหลายอย่างเท่าเทียมกัน ไม่เว้นแม้แต่ กลุ่มเด็กเร่ร่อน กลุ่มวัยรุ่นและเยาวชน

ที่อยู่ธุรกิจทางเพศ กลุ่มชายรักชาย และเยาวชนในพื้นที่ห่างไกล ขณะนี้เครือข่ายต่างๆ มีความก้าวหน้าในการดำเนินงานนอกเหนือจากสถานบริการข้างต้น และเชื่อว่ามีจำนวนมากกว่านี้ แต่ที่พอรวบรวมได้มีดังต่อไปนี้

1. สำนักโรคเอดส์ วัณโรค และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ กรมควบคุมโรค
 - โดยการสนับสนุนงบประมาณจาก Global Fund ซึ่งปี 2552 สนับสนุนให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด 43 แห่ง จัดตั้งคลินิก Teen Center ในเขตเมืองจังหวัดละ 1 แห่งใน 43 จังหวัด
 - คลินิกวัยรุ่นบางรัก เปิดบริการช่องทางพิเศษสำหรับน้องๆ วัยรุ่นและเยาวชน อายุ 10 - 24 ปี ที่ต้องการปรึกษาเรื่องสุขภาพ และต้องการตรวจสุขภาพที่เกี่ยวกับปัญหาสุขภาพทางเพศ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ สถานที่ตั้งคือ โรงพยาบาลบางรัก สาทรซอย 9 (ซอยพิบูล) ถนนสาทรใต้ เขตสาทร กทม. (ป้ายอาคารติดถนนสาทรใต้ โรงพยาบาลบางรัก)
2. สถาบันเด็กแห่งชาติมหาราชินี กรมการแพทย์ มีการจัดบริการสำหรับวัยรุ่นที่เรียกว่า คลินิกเพื่อนวัยทีน ที่ชั้น 3 อาคารสยามบรมราชกุมารี
3. เครือข่ายสร้างเสริมสุขภาพวัยรุ่นและเยาวชนกับโรงเรียนแพทย์ มีการดำเนินงาน YFHS ที่มีความก้าวหน้า ดังนี้
 - คลินิกวัยรุ่น คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี ตั้งที่ หน่วยตรวจวัยรุ่นและเยาวชน ชั้น 2 อาคาร 1 ให้บริการทั้งในและนอกเวลาราชการ โดยดำเนินการในเชิงรุกเน้นสุขภาพกายและใจไปพร้อมๆ กันด้วยวิธีการที่เข้าใจวัยรุ่นและเยาวชนซึ่งแนะและให้คำปรึกษาแก่วัยรุ่นและเยาวชนที่มารับบริการทางคลินิก โดยทีมแพทย์ผู้เชี่ยวชาญจากกุมารเวชศาสตร์, อายุรศาสตร์, จิตเวช, และเวชศาสตร์ฟื้นฟู (ค่าตรวจของแพทย์ตามระบบคลินิกพิเศษ) มีสายด่วนวัยรุ่น เพื่อขอคำปรึกษาและนัดตรวจได้ตลอด 24 ชั่วโมง ที่โทร : 087-053-5500 และ Website : www.teenrama.com
 - โรงพยาบาลรามาธิบดี ร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการ สนับสนุนให้โรงเรียนใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ คัดกรองพฤติกรรมเสี่ยง เพื่อให้นักเรียนได้รับการดูแลจากครู และส่งต่อพบแพทย์ตามสภาพปัญหา
 - โรงเรียนแพทย์ทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัดมีการจัดบริการเฉพาะสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน
4. “LOVE CARE STATIONS” เป็นคลินิกที่อยู่ภายใต้ โครงการเลิฟแคร์ “กล้ารัก กล้าเชิด” ให้บริการด้านสุขภาพทางเพศที่เป็นมิตรกับวัยรุ่นและเยาวชน โดยให้การตรวจ รักษาเกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอดส์ การคุมกำเนิด และตรวจมะเร็งปากมดลูก โดยเน้นให้บริการกับกลุ่มวัยรุ่นและเยาวชน อายุ 14-25 ปี ที่มีวิถีชีวิตที่เสี่ยงต่อการเผชิญปัญหาด้านสุขภาพทางเพศ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และเอดส์ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยร่วมมือกับคลินิกเอกชน ภายใต้สังกัดของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) และศูนย์บริการสาธารณสุข 3, 4 และ 9 ภายใต้สังกัดของสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร รวมทั้งหมด 14 แห่ง นอกจากนี้วัยรุ่นและเยาวชนยังสามารถเข้าถึงข้อมูลและคำปรึกษาได้จาก www.lovecaresation.com

บทสรุป

ดังที่กล่าวข้างต้น การทำให้วัยรุ่นและเยาวชนเข้าถึงและใช้บริการสุขภาพเป็นเรื่องจำเป็นและเป็นกลยุทธ์สำคัญในการส่งเสริมและป้องกันปัญหาสุขภาพของประชากรกลุ่มอายุ 10-24 ปี ไม่ให้สะสมและทวีความรุนแรงจนเกิดความเจ็บป่วย และเป็นปัญหอนามัยการเจริญพันธุ์ที่ยากต่อการแก้ไขและ

การดูแลรักษา ดังนั้น YFHS จึงเป็นทางออก และเครื่องมือที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพบริการของสถานบริการ คือ มาตรฐาน YFHS

ในภาพรวม ภาควิชาและเครือข่ายดำเนินงานจนมีความก้าวหน้า และพร้อมที่จะร่วมกันขยายความครอบคลุมให้มากขึ้น สำหรับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดและโรงพยาบาลสนใจพัฒนาให้มี YFHS สามารถประสานขอข้อมูลเพิ่มเติมและการสนับสนุนทางวิชาการ (การอบรมผู้ให้บริการที่เป็นมิตร สื่อต้นแบบ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้) ได้ที่

กองอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย

กระทรวงสาธารณสุข

ถ.ติวานนท์ ต.ตลาดขวัญ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000

โทร.02-5904238 โทรสาร.02-5904163 และ 02-5904239

Email: Yupa Poonkhum<poonkhum@health.moph.go.th> หรือ

Prakaidao Rabeng<prakaidaor@gmail.com>

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ

ปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จหรือมีความก้าวหน้า ได้แก่ การสนับสนุนของผู้บริหาร การมีผู้รับผิดชอบหลัก มีการทำงานเป็นทีม และมีแพทย์ที่เป็นผู้บริหารให้การสนับสนุน บริการ มีรูปแบบบริการที่หลากหลาย ครอบคลุมตามความต้องการของวัยรุ่น ทำให้วัยรุ่นเข้าถึงบริการง่าย สะดวก รวดเร็ว ผู้ให้บริการ ที่ได้ใจวัยรุ่น มีสัมพันธภาพ บุคลิกภาพ การแต่งกาย เข้าใจอารมณ์ ความรู้สึก และการแสดงออกของวัยรุ่น สามารถตอบสนองทางอารมณ์ ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม ผู้ให้บริการมีจิตอาสา ความมุ่งมั่น มีความรู้ ทักษะ ทศณคติที่ดีต่อการให้บริการวัยรุ่นและได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง มีการเรียนรู้ให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงในวัยรุ่นปัจจุบัน เช่น ด้านเทคโนโลยี สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ สถานบริการของวัยรุ่น มีความเป็นส่วนตัว บริการเฉพาะวัยรุ่น สะอาด การตกแต่งภายใน ทำให้รู้สึกผ่อนคลาย การมีส่วนร่วมของวัยรุ่น วัยรุ่นควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ การประชาสัมพันธ์ ที่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ ภาควิชาและเครือข่าย การได้รับการสนับสนุนจากเครือข่ายทั้งภายในและภายนอก การติดตามและประเมินผล มีการจัดเก็บข้อมูล วิเคราะห์ และนำมาใช้ประโยชน์

ปัญหาอุปสรรค

ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐานฯ เป็นประเด็นเกี่ยวกับการขยายบริการเชิงรุกให้ครอบคลุมแต่มีอุปสรรคเรื่องเวลาของบุคลากร ปัญหาเมื่อวัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่มีสถานที่ส่งต่อที่ชัดเจน ปัญหาบุคลากรใหม่ที่เข้ามาร่วมดำเนินงานไม่ได้รับการอบรมการให้บริการที่เป็นมิตรกับวัยรุ่น และปัญหาโรงพยาบาลเครือข่ายไม่มีระบบบริการวัยรุ่นโดยเฉพาะ ไม่สามารถที่จะติดตามประเมินผลการดูแลรักษาได้ เนื่องจากไม่มีการส่งต่อที่เป็นระบบไม่ต้องแจ้งชื่อหรือที่อยู่เมื่อมาใช้บริการที่คลินิก ปัญหาการเปิดบริการนอกเวลาเพราะบุคลากรมีงานอื่น ไม่มีงบประมาณสนับสนุนค่าล่วงเวลาจึงใช้วิธีบูรณาการเข้ากับงานประจำ และปัญหาที่ตั้งสถานบริการเข้าถึงยาก และยังประชาสัมพันธ์ไม่เพียงพอ

แนวทางการดำเนินงานปี 2553

1. ผลิตและเผยแพร่มาตรฐาน YFHS
2. ผลิตและเผยแพร่คู่มือประกอบการให้บริการสุขภาพและอนามัยการเจริญพันธุ์ที่เป็น YFHS

3. โหม่นนำผู้บริหารและผู้ปฏิบัติจากศูนย์อนามัย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และโรงพยาบาลเพื่อขยายความครอบคลุม ให้สถานบริการ มีการจัดบริการ YFHS โดยดำเนินการในจังหวัดที่มีการพัฒนาศูนย์อนามัยการเจริญพันธุ์ในวัยรุ่นแบบบูรณาการ
4. พัฒนาศักยภาพสถานบริการที่อยู่ในจังหวัดที่เข้าร่วมโครงการ
5. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อถอดบทเรียน
6. การจัดเตรียมการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ YFHS

เอกสารอ้างอิง

- กองอนามัยการเจริญพันธุ์. โครงการพัฒนาบริการสุขภาพและอนามัยการเจริญพันธุ์ในวัยรุ่น. 2549. (เอกสารอัดสำเนา)
- กองอนามัยการเจริญพันธุ์. โครงการพัฒนาบริการสุขภาพและอนามัยการเจริญพันธุ์ในวัยรุ่น. 2550. (เอกสารอัดสำเนา)
- กองอนามัยการเจริญพันธุ์. โครงการพัฒนาบริการสุขภาพและอนามัยการเจริญพันธุ์ในวัยรุ่น. 2551. (เอกสารอัดสำเนา)
- กองอนามัยการเจริญพันธุ์. โครงการวัยรุ่นวัยใสอนามัยดีดี. 2550. (เอกสารอัดสำเนา)
- กองอนามัยการเจริญพันธุ์. โครงการวัยรุ่นวัยใสอนามัยดีดี. 2551. (เอกสารอัดสำเนา)
- กองอนามัยการเจริญพันธุ์. โครงการส่งเสริมการจัดบริการสุขภาพและอนามัยการเจริญพันธุ์สำหรับวัยรุ่น. 2552. (เอกสารอัดสำเนา)
- คลินิกเพื่อนวัยทีน. เข้าถึงได้ที่ <http://www.childrenhospital.go.th/main/index2.html>
[9 มิถุนายน 2552]
- คลินิกวัยรุ่นบางรัก. เข้าถึงได้ที่ http://www.thaingo.org/prboard_1/view.php?id=6923
[9 มิถุนายน 2552]
- คลินิกวัยรุ่นรามารับดี. เข้าถึงได้ที่ http://www.teenrama.com/guide_clinic.htm. [9 มิถุนายน 2552]
- มูลนิธิเครือข่ายครอบครัว. เข้าถึงได้ที่ <http://www.familynetwork.or.th/node/209>. [9 มิถุนายน 2552]
- LOVECARE STATIONS. เข้าถึงได้ที่ <http://www.lovecarestation.com/th/index.php>
[9 June 2009]
- United Nations. *International Conference on Population and Development (ICPD)*, 5-13 September 1994, Cairo, Egypt. Access from <http://www.iisd.ca/Cairo.html> [9 June 2009]
- United Nations. *Young People – Partners in HIV/AIDS Prevention*. New York: United Nations, 2003.
- WHO. *Adolescent Health Needs at WHO Global Consultation Taking Action to Enhance Quality in Adolescent Friendly Health Service*. (copy)
- WHO, Commonwealth Medical Association Trust and UNICEF. *Orientation programme on adolescent health for health-care providers: Facilitator Guide*
- WHO. *Growing in Confidence Programming for Adolescent Health and Development Lessons from Eight Countries*. 2002.
- WHO. *Protecting Young People from HIV and AIDS the Role of Health Service*. 2004.
- WHO. *Towards Adulthood Exploring the Sexual and Reproductive Health of Adolescents in South Asia*. Geneva: WHO, 2003.